

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **nezl. G. F.**
bytem X

zastoupena: M. Ch., zákonná zástupkyně
bytem tamtéž

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2024, sp. zn. SZ/MPSV-2024/96521-921, č.j. MPSV-2024/127275-921

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včasně podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadla žalobkyně označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „prvostupňový orgán“)

ze dne 20. 3. 2024, č. j. 15903/2024/ZNO (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“ nebo „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto o žádosti žalobkyně o přiznání příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) tak, že žádost byla zamítnuta a příspěvek na péči nebyl přiznán, neboť žalobkyně není osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Podkladem pro prvostupňové rozhodnutí byl posudek Institutu posuzování zdravotního stavu Brno - město (dále jen „IPZS“ nebo „Institut“) ze dne 12. 3. 2024.

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení a obsah spisové dokumentace. Poté se zabýval zákonností a správností prvostupňového rozhodnutí.
4. S ohledem na odvolací námitky nechal žalovaný zdravotní stav žalobkyně opětovně přezkoumat Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Brně (dále jen „PK MPSV“ či „komise“), která ve svém posudku ze dne 13. 5. 2024 dospěla ve shodě se závěry Institutu k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo o osobu do 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách nepovažuje za závislou na péči jiné osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, ale nebyla neschopna zvládat aspoň tři základní životní potřeby. Tento stav trval i k datu 24. 1. 2024. Žalobkyně nezvládá péči o zdraví a osobní aktivity.
5. Z odůvodnění posudkového závěru, které žalovaný převzal do napadeného rozhodnutí, vyplývá, že jde o posuzovanou, u níž je hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu epilepsie a ADHD. Chování je narušené a nestabilní. Z posudkové dokumentace není doloženo prokázané významné postižení smyslových funkcí, není prokázán kognitivní deficit, je plně orientována a bez poruchy řeči. Podle zprávy z psychiatrie ze dne 25. 10. 2023 je orientována správně všemi kvalitami, bez úzkostí, afektivity, poruch paměti či pozornosti. Patrná je pouze hyperaktivita. Diagnosticky byla konstatován dissociativní záchvat (hysterie).
6. Z doložené dokumentace tedy nevyplývají těžké poruchy smyslové, duševní či pohybové, které by byly objektivním podkladem pro neschopnost zvládat ostatní základní životní potřeby. Dále posudek PK MPSV obsahuje odůvodnění k jednotlivým zvládaným základním životním potřebám (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a tělesná hygiena). Posudkový závěr lékaře Institutu byl komisí potvrzen.
7. K odvolacím námitkám žalovaný uvedl, že stran odkazovaných lékařských zpráv (lékařský nález MUDr. B. ze dne 21. 2. 2024, neurologické vyšetření MUDr. S. ze dne 19. 2. 2024, zprávu z hospitalizace v Dětské psychiatrické nemocnici Velká Bíteš) i snahy zástupkyně žalobkyně požádat psychiatricku MUDr. H. ohledně vypracování celkového posudku žalovaný konstatoval, že pro posouzení zdravotního stavu k otázce závislosti je kompetentní pouze posudkový lékař Institutu nebo PK MPSV. Vypracované posudky však neprokázaly příčinnou souvislost mezi tvrzenými nezvládanými základními

životními potřebami a prokázanými zdravotními postiženími. Dodatečná zpráva od MUDr. H. nebyla v rámci odvolacího řízení předložena, tudíž byly hodnoceny její lékařské zprávy ze dne 24. 1. 2024 a 25. 10. 2023.

8. Žalovaný vyhodnotil posudek PK MPSV jako komplexní, objektivní a přesvědčivé posouzení zdravotního stavu oprávněné osoby. Daný posudek byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání a je z něho zřejmé, z čeho PK MPSV vycházela i jak zjištěné skutečnosti hodnotila. Zdravotní stav žalobkyně a jeho funkční důsledky byly pro účely stanovení posudkového závěru zjištěny v rozsahu, jenž je plně dostačující pro použití kritérií stanovených v právních předpisech. Žalovaný proto nemá důvod o objektivitě posudku pochybovat. Jelikož bylo v rámci odvolacího řízení prokázáno, že žalobkyně není závislá na péči jiné osoby, žalovaný odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

III. Žaloba

9. Žalobkyně v žalobě a jejím doplnění ze dne 28. 11. 2024 uvedla, že nebyla zohledněna zpráva od MUDr. L. H. ze dne 29. 5. 2024. Žalobkyně selhává v důsledku anamnestických událostí v oblasti socioemoční, dochází k afektivním záchvatům včetně sebepoškozování, útekům a impulzivním reakcím.
10. Žalobkyně dále tvrdí, že není samostatná a musí se jí dopomáhat v běžných každodenních situacích, zejm. při odchodu do školy, oblékání a hygieně. Má také záchvaty epilepsie a potřebuje trvalý dohled. Popsala též svou nepříznivou finanční situaci. Závěrem požádala, aby byl vypracován posudek od MUDr. T. S., praktické lékařky pro děti a dorost.
11. Žalobkyně navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a přiznání příspěvku na péči ode dne 24. 1. 2024, a proto navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Ve vyjádření ze dne 4. 2. 2025 žalovaný v reakci na žalobní námitky zdůraznil, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „PK MPSV“) ze dne 13. 5. 2024.
13. Co se namítaných neuznaných základních životní potřeb týče, žalovaný konstatoval, že z dostupných podkladů nevyplývají takové skutečnosti, které by odůvodňovaly jejich uznání za nezvládané. K námitce týkající se nesamostatnosti žalobkyně a nutnosti jí dopomoci při odchodu a přípravě do školy žalovaný uvedl, že tyto skutečnosti jsou součástí hodnocení základní životní potřeby osobní aktivity, která byla žalobkyni uznána za nezvládanou.
14. Co se týče základní životní potřeby **oblékání a obouvání**, žalovaný uvádí, že ji nemohl uznat za nezvládanou, jelikož dle PK MPSV motorická ani úchopová funkce končetin žalobkyně není narušena. Je plně orientována časem, je tedy schopna výběru oblečení přiměřeně aktuálnímu ročnímu období. Neexistuje těžká funkční porucha, která by odůvodňovala nezvládání oblékání a obouvání. Dopomoc nebo dohled PK MPSV nevyklučuje, nejedná se však z posudkového hlediska o mimořádnou péči. Rovněž dle

sociálního šetření ze dne 2. 2. 2024 je žalobkyně pod dohledem schopna vybrat si oblečení vzhledem k situaci a počasí, oblečení si přichystá ze skříně, manipulaci s oblečením v souvislosti s denním režimem zvládá, rozpozná rub a líc, zvládá správné vrstvení, obléká a obouvá se sama.

15. K namítané základní životní potřebě **tělesná hygiena** žalovaný uvádí, že ji nemohl uznat za nezvládanou, neboť dle PK MPSV není u žalobkyně prokázáno pohybové, mentální ani smyslové omezení, které by bránilo vykonávání tělesné hygieny. Dopomoc nebo dohled PK MPSV nevylučuje, nejedná se však z posudkového hlediska o mimořádnou péči. Dle sociálního šetření ze dne 2. 2. 2024 musí matka provádění tělesné hygieny připomínat a na provedení celkové hygieny dohlížet, nicméně ranní hygienu provádí žalobkyně samostatně, úprava nehtů a vlasů je za pomoci matky.
16. Co se týká předložené lékařské zprávy MUDr. H. ze dne 29. 5. 2024, žalovaný poukázal na to, že byla předložena až po vydání napadeného rozhodnutí, tzn. po uplynutí lhůty dle ustanovení § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“). Namítanou špatnou finanční situaci žalovaný při posouzení nároku žalobkyně nemůže zohlednit. Žalovaný nezpochybňuje náročnost péče o žalobkyni, posouzení nároku na příspěvek na péči se však odvíjí od zákonem stanovených kritérií, přičemž k jiným skutečnostem než těm, které jsou posudkově rozhodné, nelze přihlížet.
17. PK MPSV posoudila zdravotní stav žalobkyně, přičemž měla k dispozici lékařské nálezy odborných lékařů, včetně zpráv od MUDr. H. (psychiatrie) a MUDr. S. (neurologie), nález praktického lékaře, zprávy ze základní školy a speciálně pedagogického centra. Doložená a v průběhu odvolacího řízení doplněná zdravotní dokumentace byla dostatečná pro vydání rozhodnutí, zdravotní stav žalobkyně byl dostatečně zdokumentovaný. Pokud by při přípravě projednávání případu dospěl předseda PK MPSV k závěru, že je potřeba jakékoli doplnění povinných podkladů pro objektivizaci zdravotního stavu, učinil by neprodleně z vlastní iniciativy patřičné kroky.
18. Žalovaný má za to, že ve svém rozhodnutí dostatečně objasnil důvody, pro které nelze žalobkyni považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách. Napadené rozhodnutí vycházelo z posudku PK MPSV, který byl pro správní řízení zcela dostačující, byl srozumitelný, neobsahoval žádný vnitřní rozpor, zohledňoval veškeré podstatné okolnosti a byl zcela v souladu s právními předpisy a současnou judikaturou. Z tohoto důvodu žalovaný vyhodnotil vypracovaný posudek PK MPSV jako úplný a přesvědčivý a použil jej v odvolacím řízení jako rozhodující důkaz.

V. Řízení před krajským soudem

19. Krajský soud předně posoudil splnění podmínek řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána ve lhůtě podle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
20. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při

zjišťování skutkového stavu krajský soud vycházel ze správního spisu předloženého žalovaným. Krajský soud vyžádal rovněž posudkový spis Institutu posuzování zdravotního stavu, který mu byl v elektronické formě předložen.

21. Soud ve věci nařídil na den 17. 6. 2025 ústní jednání, neboť to žalobkyně požadovala. Žalovaný se z jednání omluvil. Krajský soud označil předmět přezkumu a shrnul jeho obsah. Zákonná zástupkyně žalobkyně přednesla obsah žaloby. Dále krajský soud shrnul spisovou dokumentaci soudního i správního řízení.
22. Ze **správního spisu** prvostupňového orgánu i žalovaného vyplývá, že podle rozsudku Okresního soudu ve Znojmě ze dne 29. 11. 2023, č.j. P 211/2014-692, 19 P a NC 183/2023 a 19 P a Nc 302/2023 byla žalobkyni nařízena v roce 2022 ústavní výchova, která byla tímto rozsudkem zrušena a žalobkyně byla svěřena do péče své matky. Žalobkyně požádala dne 24. 1. 2024 o přiznání příspěvku na péči. Ze záznamu o sociálním šetření ze dne 2. 2. 2024 vyplývá ohledně sporných základních životních potřeb následující. Žalobkyně je hodně fixována na matku. Rozhovor byl sociální pracovníci veden nejprve se žalobkyní, která byla brzy unavená, a tak byl rozhovor dokončen s matkou (pečující osoba). Z hlediska samostatného zvládání oblékání a obouvání matka uvedla, že je potřeba dohled, ale žalobkyně si sama oblečení nachystá, rozpozná správné vrstvení oblečení a rub a líc. Provádění tělesné hygieny musí matka stále připomínat. Ranní hygienu provádí samostatně. Podle matky je nutný dohled při provádění celkové hygieny. Podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 12. 3. 2024, z něhož vyplývá, že žalobkyně má diagnostikovanou epilepsii a ADHD, dissociativní fugu s poruchou osobnosti. Je citováno psychiatrické vyšetření MUDr. H. Ke sporným základním životním potřebám se uvádí, že nezvládá pouze péči o zdraví a osobní aktivity, a tudíž nejde o osobu, která je závislá na péči jiné fyzické osoby. Na základě tohoto posudku bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí.
23. K odvolání žalobkyně připojila lékařské zprávy z Dětské psychiatrické nemocnice Velká Bíteš (výstupní zpráva z hospitalizace v období 1. 9. 2022 až 29. 9. 2022), dále zprávy ze základní školy ze dne 27. 9. 2023 a 1. 11. 2023, jakož i zpráva z neurologie ze dne 19. 2. 2024 (MUDr. S.). PK MPSV v odvolacím řízení ve svém posudku ze dne 13. 5. 2024 uvedla, že měla k dispozici zdravotní dokumentaci v posudkovém spisu, zejm. zprávy z psychiatrického vyšetření MUDr. H. ze dne 24. 1. 2024 a 25. 10. 2023, a dále neurologického vyšetření MUDr. S. ze dne 19. 2. 2024, 9. 10. 2023 a 6. 11. 2023. Žalobkyně byla prostřednictvím své zákonné zástupkyně vyzvána, aby předložila podklady pro posouzení zdravotního stavu ve lhůtě 15 dnů, přičemž tato výzva jí byla doručena dne 24. 4. 2024. V diagnostickém souhrnu posudku se uvádí, epilepsie, ADHD, poruchy chování a emotivity, suspektní panická ataka, emocionální zanedbání dítěte a astigmatismus. PK MPSV se ztotožnila se závěry posudku Institutu, že žalobkyně nezvládá pouze péči o zdraví a osobní aktivity. K základní životní potřebě oblékání a obouvání PK MPSV uvedla, že *motorická ani úchopová funkce končetin není narušena. Neexistuje těžká funkční porucha, která by odůvodňovala nezvládání oblékání a obouvání. Dopomoc nebo dohled PK MPSV nevylučuje, ale nejde z posudkového hlediska o mimořádnou péči.* K základní životní potřebě tělesné hygieny se uvádí, že není dáno žádné pohybové, mentální ani smyslové omezení, které by bránilo výkonu tělesné hygieny. Dopomoc nebo dohled PK MPSV nevyloučila, ale nejde z posudkového hlediska o mimořádnou péči.

24. Z posudkového spisu Institutu krajský soud zjistil, že tam jsou založeny lékařské zprávy citované v posudku PK MPSV. Co se týká lékařské zprávy MUDr. H. z psychiatrie, je tu založena lékařská zpráva ze dne 25. 10. 2023 a 25. 1. 2024. Z objektivních poznatků této lékařky plyne, že žalobkyně je orientovaná správně všemi kvalitami a bez známek poruch pozornosti, s patrnou hyperaktivitou. Z doporučení vyplývá, že je vhodné zavést režimová opatření, neboť žalobkyně potřebuje oporu v situacích, kdy má záchvat úzkosti. Medikace na tento druh obtíží neexistuje, jde o testování vztahů, neboť již dvakrát v životě ztratila základní vztahovou jistotu.
25. Zástupkyně žalobkyně navrhla k doplnění dokazování vypracování lékařského posudku MUDr. T. S., praktické lékařky žalobkyně. Tento důkazní návrh krajský soud zamítl a poučil žalobkyni o významu lékařských zpráv praktického lékaře pro posouzení otázky závislosti na péči jiné fyzické osoby. Praktický lékař není oprávněn vyjadřovat se k otázce závislosti na péči, může jen konstatovat celkový obraz zdravotního stavu posuzovaného dle zdravotní dokumentace. Dále žalobkyně navrhla provedení důkazu lékařskou zprávou z psychiatrie MUDr. H. ze dne 29. 5. 2024. Krajský soud provedl důkaz objektivními zjištěními této zprávy a doporučeními. V nich je obsažena pasáž, kde psychiatricka uvádí, že „u žalobkyně dochází k afektivním záchvatům, včetně sebepoškozování, útekům impulzivním reakcím. U žalobkyně doporučuje trvalý dohled. Není samostatná, musí se jí dopomáhat v běžných každodenních situacích (odchod do školy, příprava do školy, oblékání, hygiena). Režimová opatření při přípravě do školy – nutný dohled, ve škole pak asistentku pedagoga.“
26. Zástupkyně žalobkyně též předložila nové lékařské zprávy vydané po datu vydání napadeného rozhodnutí. Krajský soud konstatoval, že jde o lékařské zprávy (neurologie, základní školy, psychiatrie atd.), které následují až po vydání napadeného rozhodnutí. Důkaz těmito lékařskými zprávami neprováděl, neboť nevypovídají o skutkovém stavu rozhodném k datu vydání napadeného rozhodnutí žalovaného. Poté soud ukončil dokazování a po přednesu konečného návrhu žalobkyně přikročil k vyhlášení rozsudku.

VI. Posouzení věci krajským soudem

27. Po řádném posouzení žalobních námitek krajský soud shledal, že žaloba **není důvodná**.
28. Úvodem právního posouzení věci považuje zdejší soud za vhodné ve stručnosti připomenout právní úpravu poskytování příspěvku na péči a její výklad v judikatuře správních soudů.
29. Platná právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“). Východiskem je samotný pojem závislost (§ 8 zákona o sociálních službách), jehož význam je utvářen skrze konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Ten potom § 3 písm. c) zákona o sociálních službách definuje jako zdravotní stav, který dle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.
30. Aktuální právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci

jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzování zvládnání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o tyto potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvaní, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku pak podle § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že se schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost nehodnotí. Podle ustanovení § 8 odst. 1 téhož zákona platí, že osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby a vyžaduje každodenní *mimořádnou péči* jiné fyzické osoby.

31. U osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. *Mimořádnou péčí* se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
32. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce. Podle § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, *zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.* Podle § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé ze základních životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačí, pokud taková osoba nezvládá, byť jen jednou z aktivit vyjmenovaných v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce.
33. Dle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky platí: „*Za neschopnost zvládnání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.*“
34. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází správní orgán I. stupně při posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby pro účely přiznání příspěvku na péči ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, příp. z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Z těchto podkladů

je povinen vycházet taktéž odvolací správní orgán (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63, či ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 63/2013-46; veškerá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

35. Správní řízení ve věci přiznání příspěvku na péči se přitom vyznačuje tím, že rozhodující důkaz zde představuje odborný posudek zdravotního stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby. Povahou daného posudku a na něj kladenými požadavky se již mnohokrát ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který konstatoval, že se sice jedná o tzv. povinný důkaz, avšak nikoli o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek tak podléhá procesu hodnocení správního orgánu jako každý běžný důkaz a jeho správnost není nijak presumována. Ustálená judikatura správních soudů v případě posudku trvá na zachování požadavku úplnosti a přesvědčivosti (viz zde např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, či ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-50), který vychází z premisy, že v posudcích vyslovené odborné (medicínské) závěry nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů ani soudů, neboť tyto k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24).
36. V řízeních o žalobách proti rozhodnutím zakládajících se na odborném posouzení zdravotního stavu tak správní soudy podrobují posudkovému hodnocení jen testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-60, či ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014-23). Aby přitom bylo možné posudek hodnotit jako jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je potřeba, aby se příslušný posudkový orgán vypořádal s veškerými relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28).
37. Současně v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32, platí, že pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaná osoba některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sama a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a příslušné orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento svůj závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.
38. Krajský soud se zabýval jednotlivě žalobními námitkami ve vztahu k jednotlivým namítaným neuznaným základním životním potřebám. Obecně krajský soud zdůrazňuje, že praktický ani odborný lékař není kompetentní k autoritativnímu hodnocení otázky zvládnutí základních životních potřeb pro účely rozhodování o nároku na příspěvek na péči (tzn. posouzení závislosti na pomoci či péči jiné osoby). Z tohoto důvodu krajský soud nepřistoupil k vyžádání „posudku“ či odborného vyjádření praktické lékařky nezletilé žalobkyně MUDr. T. S., což soud již při jednání dostatečně vysvětlil a zdůvodnil.
39. Podle názoru krajského soudu byly ve správním řízení shromážděny dostatečné odborné podklady pro posouzení otázky závislosti nezletilé žalobkyně na péči jiné fyzické osoby. Z hlediska namítaných lékařských zpráv psychiatricky MUDr. H. je třeba poukázat na

to, že ve správním řízení byly použity zprávy této specialistiky ze dne 25. 10. 2023 a 25. 1. 2024, které podle názoru soudu dostatečně dokumentují klinický obraz psychiatrického postižení žalobkyně (ADHD, dissociativní fugu s poruchou osobnosti – poruchy nálad, hyperaktivita a hysterie). Dále žalobkyně prodělala epileptické záchvaty (neurologické postižení).

40. Namítaná zpráva MUDr. H. ze dne 29. 5. 2024 byla zcela zjevně vydána nejen po uplynutí tzv. koncentrační lhůty ve smyslu ustanovení § 16a odst. 6 zákona č. 582/1991 Sb., ale dokonce až v den vydání napadeného rozhodnutí žalovaného. Žalobkyně, resp. její zákonná zástupkyně tedy evidentně nesplnila svou procesní povinnost dodat podklady včas, takže k této lékařské zprávě žalovaný nemusel, resp. v tomto případě ani z povahy věci nemohl přihlížet. K obsahu této zprávy krajský soud uvádí, že jí provedl přesto při jednání soudu důkaz, přičemž neshledal z hlediska objektivních zjištění jmenované specialistiky nic nového oproti dříve předloženým zprávám. Samotná pasáž v sekci doporučení, kde se uvádí, že se doporučuje trvalý dohled, a že žalobkyně „*není samostatná a musí se jí dopomáhat v běžných každodenních situacích (odchod do školy, příprava do školy, ale i oblékání a hygiena)*“ vyznívá zcela účelově jako shodné konstatování korelující s tvrzeními pečující osoby pro potřeby řízení o příspěvku na péči, svou povahou navíc nikoliv medicínsky hodnotící, ale deskriptivní. Taková lékařská zpráva by již z hlediska svého obsahu těžko mohla odůvodnit doplnění posudkového materiálu, neboť nepředstavuje žádné novum oproti dřívejším hodnocením téže lékařky.
41. Co se týká oblékání a obouvání, které jsou podle tvrzení žalobkyně nezvládané, neboť žalobkyně vyžaduje při těchto aktivitách pomoc, krajský soud uvádí následující. Krajský soud v první řadě považuje posudkové hodnocení PK MPSV, které se shoduje i s posudkem Institutu z prvostupňového řízení, za dostatečně přesvědčivé. Samotná skutečnost, že pečující osoba *dohlíží* na žalobkyni při volbě vhodného oblečení a obuvi, ještě nemusí znamenat neschopnost žalobkyně zvládnout tuto aktivitu samostatně. PK MPSV dostatečně vysvětlila, že neexistuje kauzální nexus mezi tvrzenou neschopností zvládat tyto základní životní potřeby a prokázanými zdravotními postiženími žalobkyně. Toto hodnocení je v souladu i se skutečnostmi zjištěnými při sociálním šetření v přirozeném prostředí žalobkyně. Pomoc poskytovaná pečující osobou tu nepředstavuje tzv. mimořádnou péči, kterou vyžaduje citovaný § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách.
42. Ani ve vztahu k namítané základní životní potřebě tělesné hygieny krajský soud neshledal důvodnost tvrzení žalobkyně. Ze sociálního šetření plyne, že žalobkyni je nutno provádění tělesné hygieny „*připomínat*“, nicméně hygienu zvládne provádět sama. Opět tu PK MPSV přezkoumatelně a adekvátně vyhodnotila, že tato základní životní potřeba je u žalobkyně zvládána a pomoc pečující osoby spočívající v připomínání této aktivity není mimořádnou péčí.
43. Krajský soud závěrem shrnuje, že sice rozumí zákonné zástupkyni v tom, že péče o žalobkyni může být v řadě ohledů zatěžující a specifická, jakož i chápe její obtížnou finanční situaci, ovšem tím nelze zhojit nesplnění objektivních zákonných podmínek pro poskytnutí příspěvku na péči, které v případě žalobkyně nebyly prokázány.

VII. Závěr a náklady řízení

44. S ohledem na shora uvedené důvody neshledal krajský soud žalobu důvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
45. O nákladech řízení krajský soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řešené věci nebyla žalobkyně úspěšná, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný je orgánem sociálního zabezpečení, a proto *ex lege* nemá právo na náhradu nákladů (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává přímo u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 17. června 2025

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce